

Sosiaali- ja terveysministeriön ja
Raha-automaattiyhdistyksen tulossopimus 2012-2015;
tulostavoitteet 2013

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Helsinki 2012

Sisältö

1. YLEISTAVOITTEET.....	2
2. YHTEISKUNNALLISET VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET	3
3. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS	4
3.1. Toiminnallinen tehokkuus	5
3.2. Tuotokset ja laadunhallinta.....	6
4. RAHOITUS	7
5. TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEURANTA	8
LIITE 1: Hallinnonalan vaikuttavuustavoitteet ja seurantaindikaattorit.....	10

1. YLEISTAVOITTEET

Sosiaali- ja terveysministeriö ja Raha-automaattiyhdistys sopivat tässä tulossopimuksessa vuodelle 2013 asetettavista avustustoiminnan tulostavoitteista ja resursseista. Tulossopimukseen sisällyttämistä avustusosaston tehtävistä ja toimeksiannoista sovitaan erikseen STM:n ja Raha-automaattiyhdistyksen johdon tasolla.

Sosiaali- ja terveysministeriön ohjaus perustuu yhteisiin hallitusohjelmasta ilmeneviin valtioneuvoston tavoitteisiin, hallitusohjelman toimeenpanosuunnitelmaan sekä sosiaali- ja terveysministeriön vuonna 2010 hyväksytyyn strategiaan.

Sosiaali- ja terveysministeriön strategiset valinnat ovat:

- Hyvinvoinnille vahva perusta
- Kaikille mahdollisuus hyvinvointiin
- Elinympäristö tukemaan terveyttä ja turvallisuutta.

Raha-automaattiyhdistyksen avustusosaston tulostavoitteet tukevat hallitusohjelman kolmen keskeisen kokonaisuuden saavuttamista. Ne ovat:

- Köyhyyden, eriarvoisuuden ja syrjäytymisen vähentäminen
- Julkisen talouden vakauttaminen
- Kestävän kasvun, työllisyyden ja kilpailukyvyn vahvistaminen.

Raha-automaattiyhdistys tukee hallitusohjelmaan perustuvista kokonaisuuksista erityisesti sosiaali- ja terveysministeriön vastuulla olevien kokonaisuuksien/kärkihankkeiden sekä keskeisten poikkihallinnollisten ohjelmien toteuttamista. Näistä Raha-automaattiyhdistyksen avustustoiminnan kannalta keskeisimmät ovat:

- Syrjäytymistä, köyhyyttä ja terveysongelmia vähentävä poikkihallinnollinen toimenpideohjelma sekä
- Kaste II-osaohjelmat.

Raha-automaattiyhdistys varmistaa, että osallistuminen suunnitteluun ja tiedon tuottamiseen kansalaisten sosiaali- ja terveystietohakkeessa (SADe-ohjelmassa) organisoidaan ja resursoidaan asianmukaisesti. Raha-automaattiyhdistys hoitaa omalta osaltaan kansalaisviestintää ja tuottaa tietoa SADe-ohjelman osana toteutettavaan kansalaisten sote -tietokokonaisuuteen.

Raha-automaattiyhdistyksen veteraanipolitiikkaan kohdistaman tuen määrä arvioidaan tavoitteena parantaa veteraanisukupolvelle räätälöityjen palveluiden ja etuuksien kattavuutta, määrää ja laatua.

Strategisissa hankkeissa toteutetaan sukupuolivaikutusten arviointi.

Strategiakaudella 2012 - 2015 Raha-automaattiyhdistyksen päämääränä on sen avustusstrategian mukaisesti

- terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin vahvistaminen,
- terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia uhkaavien ongelmien ehkäiseminen sekä
- ongelmia kohdanneiden auttaminen ja tukeminen.

Raha-automaattiyhdistys tehostaa viestintää ja vaikuttamista niin, että ne tukevat strategisten tehtävien hoitoa ja niiden vaikuttavuus paranee.

2. YHTEISKUNNALLISET VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET

Raha-automaattiyhdistyksen yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet perustuvat soveltuvin osin hallitusohjelmassa määriteltyihin yhteisiin yhteiskunnallisiin ja sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan yleisiin vaikuttavuustavoitteisiin.

Raha-automaattiyhdistyksen avustusosaston toiminnalliset tavoitteet tukevat seuraavien STM:n hallinnonalan yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteutumista:

Kaikille mahdollisuus hyvinvointiin

- Vähennetään hyvinvointi- ja terveyseroja
- Asiakaskeskeisyys palvelujen lähtökohdaksi
- Uudet palvelujen rakenteet ja toimintatavat
- Vahva sosiaalinen yhteenkuuluvuus

Elinympäristö tukemaan terveyttä ja turvallisuutta

- Vahvistetaan ympäristön elinkelpoisuutta

Lisäksi seuraavassa taulukossa ovat Raha-automaattiyhdistyksen omat täydentävät seurantamittarit:

Vaikuttavuustavoite	Indikaattorit tai muu seuranta	Lähtötaso ¹	Tavoite 2015
Kaikille mahdollisuus hyvinvointiin			
Vähennetään hyvinvointi- ja terveyseroja Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen järjestöjen toiminnan avulla	- hyvinvointierojen kaventamisen kannalta relevantit avustukset, toiminnot, hankkeet - hyvinvointierojen kannalta relevantin seurantatiedon saaminen osaksi seuranta-järjestelmää - hyvinvointierojen kannalta relevantin seurantatiedon sekä järjestöiltä ja muista lähteistä saatavan seurantatiedon saaminen osaksi seurannan kokonaisjärjestelmää RAY:ssä	Indikaattorit yksilöity ja täsmennetty	- avustusten kohdentuminen vaikuttavuustavoitteen edistämiseen selkiytetty - tavoitteeseen liittyvän avustetun toiminnan seuranta vakiinnutettu
Asiakaskeskeisyys otetaan palvelujen lähtökohdaksi Asiakaslähtöisyyden edistäminen palvelu- ja toimintajärjestelmissä Uudistetaan palvelujen rakenteet ja toimintatavat Järjestöjen, kuntien, ja muiden toimijoiden yhteistyön edistäminen	- asiakaskeskeisyyden kannalta relevantit avustukset, avustettavat kehittämishankkeet - tieto asiakaskeskeisyyden kannalta relevanttien kehittämishankkeiden etenemisestä, tuloksista ja kehittämistulosten juurtumisesta - tavoitetta edistävät avustukset, avustettavat kehittämishankkeet - tieto tavoitetta edistävien kehittämishankkeiden etenemisestä, tuloksista ja kehittämistulosten juurtumisesta	Indikaattorit yksilöity ja täsmennetty	- avustusten kohdentuminen vaikuttavuustavoitteen edistämiseen selkiytetty - tavoitteeseen liittyvän avustetun toiminnan seuranta vakiinnutettu
Vahvistetaan sosiaalista yhteenkuuluvuutta Osallisuuden, yhteisöllisyyden ja yhteisvastuun edistäminen	- sosiaalisen yhteenkuuluvuuden kannalta relevantit avustukset, avustettavat toiminnot, hankkeet - tieto järjestöjen toimintaan osallistuvien kansalaisten määrästä ja vapaaehtoistoiminnan eri muotoihin osallistuvista	Indikaattorit yksilöity ja täsmennetty	- avustusten kohdentuminen vaikuttavuustavoitteen edistämiseen selkiytetty - tavoitteeseen liittyvän avustetun toiminnan seuranta vakiinnutettu

¹ Raha-automaattiyhdistyksen avustustoiminnan seurantajärjestelmä on vasta kehitteillä. Tavoite on, että uudesta seurantajärjestelmästä saadaan tarvittavat tiedot lähtötason kuvaukseksi vuonna 2013. Seurantatiedon perusteella on vasta sen jälkeen mahdollista asettaa mitattava tavoite koko tulossopimuskaudelle vuodeksi 2015.

Vuonna 2013 Raha-automaattiyhdistyksen avustusosaston toiminta painottuu seuraavista ohjelmista ja asiakokonaisuuksista johdettujen tavoitteiden ja tehtävien toimeenpanoon:

- Poikkihallinnollinen köyhyyden, eriarvoisuuden ja syrjäytymisen vähentämisen toimenpideohjelma,
- Kaste II-osaohjelmat,
- Pitkäaikaisasunnottomuuden poistamisohjelma,
- Kehitys- ja vaikeavammaisten asunto-ohjelma (2012 - 2015).

Raha-automaattiyhdistys toteuttaa seuraavia avustusohjelmia:

- Emma & Elias, joka keskittyy yläkouluikäisten ja sitä nuorempien lasten sekä heidän perheidensä terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen
- Eloisa Ikä -ohjelma, jonka tavoitteena on edistää ikäihmisten hyvää arkea.

Raha-automaattiyhdistys ottaa huomioon soveltuvin osin koko avustustoiminnassaan ja ohjelmien toteutuksessa väestöryhmien välisten terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisen sekä arvioi toiminnan sukupuolivaikutuksia.

3. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS

Sosiaali- ja terveysministeriön koko hallinnonalalle asettamat yhteiset tavoitteet:

- hallinnonalan toiminnan tuottavuuden parantaminen,
- kokonaisarkkitehtuurin kehittäminen ja käyttöönotto,
- viestinnän kehittäminen sekä tieto- ja viestintätekniikan hyödyntäminen,
- sukupuolten välisen tasa-arvon suunnitelmallinen edistäminen,
- riskienhallinnan, valvonnan ja sisäisen tarkastuksen kehittäminen,
- hankintatoimen ja toimitilojen käytön tehostaminen,
- henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.

Raha-automaattiyhdistyksen avustusosaston keskeisiä hankkeita ovat:

1. Avustusstrategian ohjaavuuden vahvistaminen
  - varmistetaan järjestöjen ja sidosryhmien tietoisuus avustusstrategiasta
  - täsmennetään avustusten myöntämisen periaatteita ja kriteereitä
  - panostetaan RAY:n avustusohjelmien toteuttamiseen ja ohjelmarahoituksen kehittämiseen
2. Avustustoiminnan uuden asianhallintajärjestelmän käyttöön ottaminen sekä verkkoasioinnin vakiinnuttaminen
3. Päätösesitysten yhtenäisten perusteluiden vahvistaminen, avustusten käyttötarkoituksen selkeä määrittäminen ja avustusprosessin läpinäkyvyyden lisääminen, sekä kilpailuvaikutusten arvioinnin sisällyttäminen avustushakemusten käsittelyyn.
4. Seuranta- ja arviointijärjestelmän kehittäminen ja vakiinnuttaminen.
5. Valvonnan periaatteiden selventäminen ja valvonnan toteutuksen tehostaminen.

Keskeisissä hankkeissa toteutetaan sukupuolivaikutusten arviointi.

3.1. Toiminnallinen tehokkuus

	Tulostavoite 2013	Toiminnallinen tavoite 2015
Tuottavuus		
Käsiteltyjen hakemusten, lkm/htv	60	60
Käsiteltyjen kirjallisten lausuntojen, lkm/htv	2	2
Ohjeellisessa avustussuunnitelmassa sitomattoman määrärahan osuus, %	15	25
Avustustoiminnan uusi asianhallintajärjestelmä	Uuden asianhallintajärjestelmän toimittaja on valittu.	RAY:n avustustoiminta perustuu sähköiseen asiointiin
Tieto- ja viestintätekniiikan hyödyntämisen tehostaminen	RAY:n omat ICT-linjaukset noudattavat JulkICT-strategiaa (valmistuu 05/2013) sekä hallinnonalan yhteisiä ICT-linjauksia.	Tietohallintolain ja JulkICT-strategian edellyttämät palvelut sekä järjestelmät on otettu käyttöön.
Viestinnän kehittäminen Sidosryhmätyö:	RAY osallistuu hallinnonalan yhteiseen mediabarometriin.	RAY:n viestinnän vaikuttavuus on parantunut (kansalaiskysely 2012, mediabarometri 2013, mainetutkimus 2014)
Julkaisutoiminta:	RAY selkiyttää julkaisutoimintansa periaatteita ja käytäntöjä.	RAY julkaisut on tallennettu hallinnonalan yhteiseen julkaisuarkistoon, ja ne löytyvät helposti viraston verkkopalvelun kautta.
Asiakkuuksien hallinta:	RAY kehittää asiakasrekistereidensä hyödyntämistä.	RAY:llä on myös hallinnonalan tarpeet huomioon ottava asiakasrekisterijärjestelmä.
Riskienhallinnan, valvonnan ja sisäisen tarkastuksen kehittäminen	RAY:n avustusosasto kehittää riskienhallintaa ja valvontaa kiinteänä osana johtamisjärjestelmää.	RAY:n avustusosastolla on käytössä systemaattinen riskienhallinta sekä kattava valvonta ja sitä tukeva sisäinen tarkastus.
Sukupuolten välisen tasa-arvon suunnitelmallinen edistäminen	Avustusosasto on nimennyt tasa-arvoyhdyshenkilön ja laatinut/päivittänyt toiminnallisen tasa-arvosuunnitelman	Avustusosasto on edistänyt naisten ja miesten välistä tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä tukenut ministeriön työtä sukupuolinäkökulman valtavirtaistamiseksi.
Avustusvalmistelun tuloksellisuuden parantaminen yhtenäisten käytäntöjen ja seurannan kehittämisen avulla	Seurantajärjestelmä ja -käytännöt toiminnassa	Yhtenäiset seurantatiedot ja kriteerit ovat avustushakemusten käsittelyn apuna. Tuloksellisuus on vuonna 2015 selkeästi parantunut vuoden 2011 lähtötasoon verrattuna.
Kilpailuvaikutusten arviointi osaksi avustushakemusten käsittelyä	Kilpailuvaikutusten arviointi on osa avustushakemusten käsittelyä keskeisissä hankkeissa.	Kilpailuvaikutusten arviointi on systemaattinen osa avustusvalmistelua
Tuottavuuden kehittyminen	Tuottavuusmittari on käytössä ja ko. vuodelta saadaan mittaustulos.	Avustusosaston tuottavuuden keskimääräinen vuosimuutos on positiivinen (yli 0)

Taloudellisuus		
Avustustoiminnan operatiiviset kokonaiskulut / käsitellyt avustushakemukset (1 000 €)	1 800	1 700
Valmistelun operatiiviset kulut (1 000 €)	2 200	2 200
Seurannan operatiiviset kulut (1 000 €)	1 400	1 400
Valvonnan operatiiviset kulut (1 000 €)	750	750

3.2. Tuotokset ja laadunhallinta

	Tulostavoite 2013	Toiminnallinen tavoite 2015
Suoritteet ja julkishyödykkeet		
avustushakemusten määrä (hakemuskohteet)	2400	2500
myönnetyt avustukset (avustuskohteet)	1600	1630
avustusten saajien määrä	800	800 - 900
maksutapahtumat/maksujen lukumäärä	6000	6000
tarkastus-/ seurantakäyntien määrä	120	150
vuosiselvitystarkastusten määrä	850	800 - 900
TVS- ja kehittämisraporttien määrä	450	750
päättäneiden hankkeiden määrä	70	150
oikaisuvaatimuksiin annetut lausunnot	6	0
muutoshakemukset	46	korkeintaan 46
avustettavien toimintojen ulkoisten arviointien / tutkimusten määrä	3 - 6	3 - 6
ohjelmarahoituksen osuus (STM:n ohjelma-hankkeet), %	9 %	12 %
Palvelukyky ja laatu		
lausuntojen käsittelyaika, kk	keskimäärin 1,5	keskimäärin 1
maksupyyntöjen käsittelyaika, viikkoa	2	keskimäärin 1
vuosiselvitysten käsittelyaika, kk	3	3
asiakas- ja sidosryhmäytyvyisyys, lisääntyvä tietoisuus avustusstrategiasta ja sen toimeenpanosuunnitelmasta	15 koulutuskyselyä ja yleinen asiakas- ja sidosryhmäytyvyisyyskysely. Asiakastytyvyisyystutkimuksen tulos vähintään 3,5/5.	asiakas- ja sidosryhmäytyvyisyystutkimus vakiinnutetaan ja tavoitteena on yleisarvosana > 4/5.
täsmennetään avustusten myöntämisen periaatteita ja kriteereitä	kohdennettuja toiminta-avustuksia koskevat avustusten myöntämisen periaatteet ja kriteerit on täsmennetty ja niiden pohjalta on määritelty hyväksyttävän avustushakemuksen vähimmäisehdot	kaikkiin avustustilanteisiin sovelletaan yhtenäisiä myöntökriteereitä
vahvistetaan päätösesitysten yhtenäisiä perusteita ja läpinäkyvyyttä	kaikkiin avustusesityksiin ja päätöksiin kirjataan asiaperustelut	avustusesitysten ja päätösten perustelut ovat täsmällisiä ja julkisia
valvonnan tehostaminen	valvonnan tehtävät, käytännöt ja roolit selvennetty, voimavaroja lisätty	ennakoivan valvonnan menetelmät käytössä

4. RAHOITUS

Tulostavoitteet on asetettu siten, että ne on mahdollista saavuttaa Raha-automaattiyhdistyksen käytettävissä olevalla rahoituksella. Raha-automaattiyhdistys ohjaa avustuksensa järjestöille avustusstrategian 2012 - 2015 linjausten ja painotusten mukaisesti. Avustuksiin käytettävissä olevien varojen määrä ja niiden suuntaamista ohjaavat painotukset täsmentyvät vuosittain julkaistavassa avustusstrategian toimeenpanosuunnitelmassa. Raha-automaattiyhdistyksiä voidaan ohjata myös toimintaan, joka tukee välillisesti avustusstrategian ja sosiaali- ja terveysministeriön linjausten mukaista järjestötoimintaa, esimerkiksi joidenkin säätiöiden tutkimuspainotteinen asiantuntijatoiminta. Avustuksia ei ohjata julkiseen palvelujärjestelmään tai elinkeinotoimintaan, joka voi vääristää palveluiden tuottajien välistä kilpailua. Raha-automaattiyhdistyksen tuottojen käytöstä muuhun kuin avustusstrategian mukaiseen toimintaan säädetään arpajaislain 22 pykälässä.

Raha-automaattiyhdistykselle on vuoden 2013 talousarviossa myönnetty 301 miljoonaa euroa käytettäväksi avustuksiin yleishyödyllisille yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen. Lisäksi arpajaislain 22 §:n 2 momentin nojalla osoitetaan Valtiokonttorin käytettäväksi 68,2 milj. euroa sotainvalidien laitosten käyttökustannuksiin, 30,6 milj. euroa rintamaveteraanien kuntoutukseen, 3,5 milj. euroa eräissä Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutukseen sekä 10 milj. euroa sotilasvamma-korvauksiin sotainvalideille tarkoitettuihin sosiaali- ja terveyshuollon avopalveluihin. Raha-automaattiyhdistyksen veteraanipolitiikkaan kohdistaman tuen määrä arvioidaan tavoitteena parantaa veteraanisukupolvelle räätälöityjen palveluiden ja etuuksien kattavuutta, määrää ja laatua.

RAY:n avustusstrategian 2013 - 2015 päälinjojen mukainen esitys (milj. euroa)

	2012		2013		2014		2015	
Terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin vahvistaminen	86,5	29,7%	86,3	28,7%	89	29%	90	29%
Terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia uhkaavien ongelmien ehkäiseminen	90,0	30,9%	96,5	32,0%	100	32%	101	32%
Ongelmia kohdanneiden auttaminen ja tukeminen	114,5	39,3%	118,2	39,3%	122	39%	124	39%
Yhteensä	291	100%	301	100%	311	100 %	315	100%

Avustusmäärärahan käyttö avustuslajeittain vuosina 2011 - 2013 (milj. euroa)

	2012		2013		2014		2015	
Kohdennetut toiminta-avustukset	132,8	45,6%	142,6	47,4%	147	47%	149	47%
Yleisavustukset	51,8	17,8%	53,4	17,8%	55	18%	56	18%
Investointiavustukset	40,1	13,8%	28,4	9,4%	29	9%	30	9%
Projektiavustukset	66,2	22,8%	76,5	25,4%	79	25%	80	25%
Yhteensä	291	100%	301	100%	311	100 %	315	100 %

Avustusmäärärahojen käyttöä koskevat taulukot (avustuslajikohtainen sekä toimintokohtainen jaottelu)

Avustusmäärärahan käyttö (milj.euroa)	2012		2013		2014		2015	
Järjestötoiminnan rakenteiden tukeminen	75,1	25,8%	73,5	24,4%	76	24%	77	24%
Matalan kynnyksen osallistumis- ja toimintapaikat	24,4	8,4%	22,3	7,4%	23	7%	23	7%
Loma- ja leiritoiminta	14,9	5,1%	15,1	5,0%	16	5%	16	5%
Viestinnällinen vaikuttaminen ja koulutus	23,9	8,2%	26,9	8,9%	28	9%	28	9%
Ryhmämuotoinen tuki ja toimintakyvyn edistäminen	40,9	14,1%	44,8	14,9%	46	15%	47	15%
Yksilöllinen tuki ja toimintakyvyn edistäminen	27,4	9,4%	29,9	9,9%	31	10%	31	10%
Asumisen edistäminen ja kehittäminen	32,5	11,2%	33,4	11,1%	34	11%	35	11%
Toimintakokonaisuuksien ja palvelujärjestelmän kehittäminen	35,8	12,3%	37,6	12,5%	39	12%	39	12%
Kriisiauttaminen	16,1	5,5%	17,6	5,9%	18	6%	18	6%
Yhteensä	291	100%	301	100%	311	100 %	315	100 %

5. TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEURANTA

Pitkän aikavälin tavoitteiden toteutumisen laajempi arviointi

Tulossopimuskauden kokonaisarviointi käynnistetään loppukaudesta. Ministeriö sopii erikseen Raha-automaattiyhdistyksen kanssa arviointimenettelystä.

Lyhyen aikavälin tavoitteiden toteutumisen arviointi

Tulossopimuksen budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan toimintavuoden toimintakertomuksessa. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa toimintakertomuskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa, muussa tulosarvioinnissa sekä osapuolten kesken niin sopiessa myös sopimuskauden aikana.

Raha-automaattiyhdistyksen tulee Valtiokonttorin määräyksessä mainitussa määräajassa julkaista tavoite- ja toteumatietonsa Netra -tulostietojärjestelmässä. Tulossopimus ja muut suunnittelun ja seurannan asiakirjat tulee viedä omalle asiakirjasivulle internettiin.

Tulossopimuksen ja siinä asetettujen tulostavoitteiden arvioinnissa käytetään asteikkoa 1-5:

1. Tulostavoitetta ei ole edistetty toimintavuonna (heikko)
2. Tulostavoite on osittain toteutunut (välttävä)
3. Tulostavoite on toteutunut lähes tulossopimuksessa suunnitellun mukaisesti (tydyttävä)
4. Tulostavoite on saavutettu tavoitteen mukaisesti (hyvä)
5. Tulostavoite on saavutettu ja ylitetty huomattavasti (erinomainen).

Tavoitetason saavuttaminen oikeuttaa arvosanaan "hyvä" (4). Arvosana viisi (5) edellyttää tavoitteen merkittävää ylitystä, joka tukee ministeriön strategiaa ja ylityksestä on erityistä hyötyä ministeriön strategian toteutuksessa.

Numeerisesti ilmaistuissa tavoitteissa käytetään ministeriön ja Raha-automaattiyhdistyksen kanssa yhteisesti sovittua vaihteluväliä kullekin arvosanalle.

Muu raportointi

Raha-automaattiyhdistys toimittaa vuosittain kertomuksen sosiaali- ja terveysministeriölle, jossa selvitetään tehtyjä toimenpiteitä tulossopimuksessa esitettyihin tavoitteisiin pääsemiseksi ja tulostavoitteiden toteutumista. Raha-automaattiyhdistys raportoi myös toiminnoista, joiden avustamien on päättymässä tai päättynyt syyskaudella hyvissä ajoin ennen seuraavan vuoden avustusehdotuksen valmistumista.

Raha-automaattiyhdistys laatii syyskuun 15. päivään mennessä lyhyen arvion tulossopimuksen sisällöllisestä toteutumisesta. Raportin tulee sisältää analyysi niistä kertomusvuoden tavoitteista, joiden toteutuksessa on ongelmia, viivästyksiä tai muita seuraavan vuoden tulossopimuksen laatimiseen vaikuttavia tekijöitä.

Tätä sopimusta on laadittu kaksi yhtäpitävää kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Helsingissä 14. päivänä joulukuuta 2012

SOSIAALI- JA TERVEYS-
MINISTERIÖ

RAHA-AUTOMAATTI-
YHDISTYS

Paula Risikko
Sosiaali- ja terveysministeri

Velipekka Nummikoski
Toimitusjohtaja

Päivi Sillanaukee
Kansliapäällikkö

Sisko Seppä
Avustustoiminnan johtaja

LIITE 1: Hallinnonalan vaikuttavuustavoitteet ja seurantaindikaattorit.

Hyvinvoinnille vahva perusta

Vaikuttavuustavoitteet

- Terveys ja hyvinvointi osaksi kaikkea päätöksentekoa
- Pidempiä työuria työhyvinvoinnilla
- Elämän eri osa-alueet tasapainoon
- Sosiaaliturvan rahoitus kestäväksi

Seurantaindikaattorit

	Lähtötaso 2010	2011	Tavoite 2015
Ennakoarviointimenetelmä on käytössä kunnan päätöksenteossa, väestöllä painotettu %-osuus kunnista	39	39	70
Terveystedistämisasiivisuus toteutuu kunnassa (% tavoitearvosta)			
— kuntajohdossa	59	61	70
— perusterveydenhuollossa	59	61*	70
— liikuntatoimessa	59	61*	70
— perusopetuksessa	63	63	70
25-vuotiaan eläkkeellesiirtymisien odote (työeläkkeet)	60,4	60,5	62,0
— miehet	60,3	60,4	62,0
— naiset	60,4	60,5	62,0
Työkyvyttömyyseläkkeiden ikävakioitu alkavuus ¹⁾ 25—62-vuotiailla (työeläkkeet), yhteensä	7,2	7,2	6,5
— miehet	7,2	7,1	6,5
— naiset	7,2	7,4	6,5
Sairauspäivien osuus tehdyistä työ- ja sairauspäivistä (palkansaajat), %	4,5	4,6	4,0
— miehet	4,0	3,9	3,6
— naiset	4,9	5,2	4,4
Työterveyshuollon piiriin kuuluvien työntekijöiden osuus palkansaajana toimivasta työvoimasta, %	92*	92*	95
Työpaikkatapaturmien taajuus (palkansaajat), milj. työtuntia kohden	30	31	26,0
Korvatut ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt (palkansaajat)	5 473	4 750*	4 560
Vanhempainpäivärahoista isille maksettujen päivien osuus, %	7,1	8,3	9,4
Sosiaalimenot/bkt, %	30,4	29,6*	30,7*
Sosiaalimenot, €/asukas (vuoden 2010 hinnoin)	10 166	10 100*	11 200*
Sosiaalimenojen rahoitus, %			
— verovaroin	46,1	45,9*	43,6*
— työnantajat	35,8	35,6*	36,0*
— muu	18,1	18,5*	20,4*
Sosiaali- ja terveystoimen menojen osuus kuntien kokonaismenoista, %	54,4	54,8*	47*

Kaikille mahdollisuus hyvinvointiin

Vaikuttavuustavoitteet

- Vähennetään hyvinvointi- ja terveyseroja
- Asiakaskeskeisyys palvelujen lähtökohdaksi
- Uudet palvelujen rakenteet ja toimintatavat
- Vahva sosiaalinen yhteenkuuluvuus

Seurantaindikaattorit

	Lähtötaso 2010	2011	Tavoite 2015
Terveytensä huonoksi tai keskinkertaiseksi kokeneiden osuus (25—64 v.), %			
— miehet	36,8	35,6	35,5
— 0—12 vuotta koulutusta	38,8	40,2	36
— 13 vuotta tai enemmän koulutusta	30,1	27,6	28
— naiset	32,9	32,1	32
— 0—12 vuotta koulutusta	36,5	38,6	35
— 13 vuotta tai enemmän koulutusta	29,4	27,5	29
Nuorten koettu terveys: päivittäin vähintään kaksi oiretta (8.—9. lk), %	17	17	16
Vastasyntyneen elinajanodote	80,0	80,1*	80,8
— miehet	76,7	76,8*	77,5
— naiset	83,2	83,3*	83,9
25-vuotiaan elinajanodote			
— miehet	52,6	52,9*	54,4
— perusasteen koulutus	49,7	50,0*	51,6
— keskiasteen koulutus	52,4	52,6*	53,4
— korkea-asteen koulutus	55,9	56,1*	56,9
— naiset	59,0	59,1*	61,2
— perusasteen koulutus	56,6	56,6*	59,5
— keskiasteen koulutus	59,1	59,2*	59,6
— korkea-asteen koulutus	60,3	60,4*	61,0
Niiden 75—84-vuotiaiden osuus, jotka kykenevät liikkumaan ulkona yksin ilman vaikeuksia, %			
— miehet	84*	87	88
— naiset	78*	79	82
Päivittäin tupakoivien osuus, %			
— miehet (25—64-v.)	24,1	23,4	20
— naiset (25—64-v.)	15,3	14,9	13
— pojat (8.—9. lk)	17	17	14
— tytöt (8.—9. lk)	14	14	12
Alkoholin kokonaiskulutus, l/as.	10,0	10,1	9,3
Ylipainoisten osuus (BMI 25 tai yli) 25—64 v., %			
— miehet	62,7	65,0	62
— naiset	48,3	48,3	47
Itsemurhien takia menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 25—80-v. (100 000 asukasta kohti)			
— miehet	924	905*	672
— naiset	293	326*	203
Pienituloisten osuus ²⁾ , %			
— koko väestö	13,5	13,5*	11,8
— lapset	12,5	12,5*	11,8

Yleisen asumistuen saajat (ruokakunnat), lkm	164 154	167 364	170 000
Toimeentulotukea saaneet, lkm			
— kotitaloudet	240 257	235 900**	240 000
— henkilöt	375 152	374 800**	378 000
— pitkäaikaisesti tukea saaneiden osuus 25—64-vuotiaasta väestöstä, %	2,2	1,9*	1,9
— miehet	2,5	2,3*	2,2
— naiset	1,8	1,6*	1,6
Gini-kerroin ³⁾ (käytettävissä olevat tulot), %	26,6	26,6*	25,5
Nuoret, joilla ei ole perusasteen jälkeistä koulutusta eivätkä ole työssä tai koulutuksessa (ei-vätkä hoitovapaalla, eläkkeellä tai varusmies- tai siviilipalveluksessa), %	4,8	4,8*	4
— 18—24 v. pojat	6,0	6,0*	-
— 18—24 v. tytöt	3,6	3,5*	-
Naisten säännöllisen työajan ansioiden osuus miesten vastaavista ansioista, %	81,9	82,2	85,0
Väestöryhmien välisiä terveyseroja seurataan perusterveydenhuollossa, väestöllä painotettu %-osuus terveyskeskuksista	26	31	50
Hoitoon pääsy			
— erikoissairaanhoidon yli 6 kk jonottaneita, lkm	1 245	751	300
— odotusaika terveyskeskuslääkärin vastaanotolle kestää yli 14 pv (% väestöstä)	72	77	40
— suun terveydenhuolto: yli 6 kuukautta jonottaneita, lkm	12 100	14 000	12 000
— psykiatrian erikoissairaanhoidon yli 3 kk odottaneita alle 23-vuotiaita, lkm	136	78	50
Potilasvahinkokeskuksen korvaamien potilasvahinkojen määrä	2 196	2 190	2 400
Terveydenhuoltoon liittyvät infektiot:			
— vastustuskykyiset mikrobitartunnat (MRSA veri/likvor), tapauksia /v.	28	42	28
— antibioottiripulitapaukset (Clostridium diff.) tapauksia/v.	4 813	5 382	4 800
Vanhusten palveluja saavat 75 vuotta täyttäneistä, %			
— säännöllinen kotihoito	11,8	12,2	14
— miehet	8,9	9,3	-
— naiset	13,4	13,9	-
— tehostettu palveluasuminen	5,6	5,7*	9
— miehet	3,7	4,0*	-
— naiset	6,7	7,2*	-
— vanhainkodit ja terveyskeskusten vuodeosasto	4,7	4,4*	1
— miehet	3,3	3,1*	-
— naiset	5,5	5,1*	-
— omaishoidontuki	4,2	4,4	5
Vaikeavammaisten palveluasuminen, as./v.	4 310	4 630	8 600
Terveyskeskusten lääkäri-vaje, %	6,0	6,5	3
Merkittävimpien muiden sosiaali- ja terveydenhuollon ammattiryhmien kuin lääkärin vaje, %	3,6	3,6*	3
Ehkäisevien terveyspalvelujen henkilöstömitoitus, % kansallisesta suosituksesta			
— neuvolalääkärit	73,7	74*	80
— kouluterveydenhuollon lääkärit	39,3	40*	70
— neuvolaterveydenhoitajat	84,1	85*	95
— kouluterveydenhoitajat	94,3	95*	97
Laajat terveystarkastukset toteutuvat (%-osuus terveyskeskuksista)			
— äitiysneuvolassa	50	90	99
— lastenneuvolassa	45	85	98
— kouluterveydenhuollossa	61	85	97
Yli vuoden työttömänä olleet, lkm	54 000	57 200	40 000
— miehet	32 900	34 100	-
— naiset	21 100	23 100	-

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0—17-vuotiaat, %	1,3	1,2*	1,1
— pojat	1,4	1,3*	-
— tytöt	1,2	1,2*	-
Asunnottomat, lkm	7 880	7 570	5 400
— miehet	6 490	5 990	4 700
— naiset	1 390	1 580	700
Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset, lkm	35 715	42 919	38 000
Maahanmuuttajataustaisten osuus sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöstä, %	3,0*	3,1*	3,8

Elinympäristö tukemaan terveyttä ja turvallisuutta

Vaikuttavuustavoitteet

- Vahvistetaan ympäristön elinkelpoisuutta
- Varmistetaan yhteiskunnan toimivuus erityistilanteissa

Seurantaindikaattorit

	Lähtötaso 2010	2011	Tavoite 2015
Koti- ja vapaa-ajan tapaturmissa kuolleet	2 572	2 546*	2 443
— miehet	1 649	1 633*	1 648
— naiset	923	914*	796
Vesivälitteiset epidemiat			
— epidemioiden lkm	2	5	1
— sairastuneet henkilöt	38	70	50
Ympäristömyrkkujen pitoisuudet äidinmaidossa (PCDD/F- ja PCB-yhdisteiden kokonaistoksisuusekvivalenttimäärä)	8*	8*	5
Työeläkevakuutusyhtiöiden, -säätiöiden ja -kassojen vakavaraisuusaste	29,6	22,4**	-
Työeläkerahastot/bkt, %	76,7	71,1	-

** Ennakkotieto

* Arvio

¹⁾ Työkyvyttömyyseläkkeiden alkavuus kuvaa, kuinka suuri osa ei-eläkkeellä olevista työeläkevakuutetuista on siirtynyt vuoden aikana työkyvyttömyyseläkkeelle (esitetään useimmiten promilleina). Ikävakioitu alkavuus kertoo työkyvyttömyyseläkkeen alkavuudessa tapahtuvista muutoksista siten, että väestön ikärakenteen muuttuminen ei vaikuta siihen.

²⁾ Köyhyysrajan alittaneisiin kotitalouksiin kuuluvien henkilöiden osuus (käytettävissä olevat tulot ovat alle 60 % kaikkien kotitalouksien mediaanitulosta kulutusyksikköä kohden).

³⁾ Gini-kerroin kuvaa muuttujan (tässä tapauksessa käytettävissä olevien tulojen) epätasaisuutta. Mitä suuremman arvon Gini-kerroin saa, sitä epätasaisemmin tulot ovat jakautuneet.